

NIVÅ A2

En uke uten mobil

Sju dager med mobilen i skuffen

Magnus legger mobilen i en skuff i en hel uke. Han kommer for sent på jobb, betaler pizzaen med en pose mynter og finner et bakeri han aldri har sett. Nora og Magnus snakker også om Vipps, kontanter og mobilforbud på skolen.

Nøkkelord

- en skuff
- ei vekkerklokke
- bestemme seg
- tungvint
- en regning
- låne
- kontanter
- et juks
- et forbud
- skylde
- innrømme
- bli glad i

I dette heftet

Nøkkelord	2
Hele manuset	3
Fikk du det med deg?	8
Ekte eller falsk?	8
Hva ville du gjort?	9
Din tur	10
Fasit	11

Slik bruker du det

1

Hør episoden på YouTube.

2

Les manuset og lær nøkkelordene.

3

Gjør oppgavene og sjekk fasiten.

Med hele manuset, nøkkelord, oppgaver og fasit

Hør episoden på YouTube-kanalen til Aprendos

Nøkkelord

Disse ordene er med i episoden.

Nøkkelord	Betydning	Eksempel
en skuff <i>substantiv</i> drawer	En slags boks i et bord eller et skap. Du trekker den ut og legger ting i den.	<i>Saksa ligger i den øverste skuffen på kjøkkenet.</i>
ei vekkerklokke <i>substantiv</i> alarm clock	Ei klokke som lager lyd om morgenen, så du våkner.	<i>Vekkerklokka mi ringer klokka seks hver dag.</i>
bestemme seg <i>verb</i> to decide, to make up one's mind	Å tenke over noe og så velge hva du skal gjøre.	<i>Vi har bestemt oss for å være på hytta i sommerferien.</i>
tungvint <i>adjektiv</i> cumbersome, inconvenient	Når noe tar lang tid og er vanskeligere enn det trenger å være.	<i>Det er tungvint å bo langt fra butikken uten bil.</i>
en regning <i>substantiv</i> bill	Et papir eller en melding som sier hvor mye du må betale.	<i>Jeg må betale regningen for strømmen før fredag.</i>
låne <i>verb</i> to borrow	Å få bruke noe som er en annen persons, og så gi det tilbake.	<i>Kan jeg låne sykkelen din i morgen?</i>
kontanter <i>substantiv (flertall)</i> cash	Penger i form av mynter og sedler.	<i>Markedet på torget tar bare kontanter.</i>
et juks <i>substantiv</i> cheating	Når noen bryter reglene for å vinne eller få det lettere.	<i>Å se på svarene til sidemannen på prøven er juks.</i>
et forbud <i>substantiv</i> ban	En regel som sier at du ikke får lov til å gjøre noe.	<i>Det er forbud mot å røyke på restauranter i Norge.</i>
skylde <i>verb</i> to owe	Å måtte gi penger tilbake til noen.	<i>Jeg skylder søstera mi to hundre kroner for kinobilletten.</i>
innrømme <i>verb</i> to admit	Å si at noe er sant, selv om det er litt flaut eller vanskelig.	<i>Han innrømmet at han hadde spist den siste kakebiten.</i>
bli glad i <i>uttrykk</i> to grow fond of	Å begynne å like noen eller noe veldig godt.	<i>Etter ett år i Tromsø ble jeg glad i den mørke vinteren.</i>

Hele manuset

En uke uten mobil: Sju dager med mobilen i skuffen

- NORA** En plastpose, Magnus. Du ga meg en plastpose full av mynter.
- MAGNUS** Hundre og tjue kroner. Jeg telte hver eneste mynt.
- NORA** På en restaurant! Midt i Oslo!
- MAGNUS** Du ville jo ha penger for pizzaen.
- NORA** Jeg ville ha en Vipps. Som et normalt menneske.
- MAGNUS** Jeg hadde ikke mobil den uka. Det visste du.
- NORA** Servitøren trodde vi skulle rane en bank med småpenger.
- MAGNUS** Det var en lang uke, Nora.
- NORA** Dette er Aprendos på norsk, nivå A2. Jeg heter Nora.
- MAGNUS** Og jeg er Magnus.
- NORA** Men start med begynnelsen. Hvorfor la du mobilen bort?
- MAGNUS** Det begynte med et tall. Har dere sjekket skjermtiden på mobilen deres?
- NORA** Nei, og det har jeg ikkje lyst til heller.
- MAGNUS** Jeg sjekket min en søndag i august. Fire timer om dagen. Nei, vent... litt mer.
- NORA** Fire timer? Det er jo en halv arbeidsdag.
- MAGNUS** Og så leste jeg nye tall fra SSB. Nordmenn bruker over fem timer...
- NORA** ...på mobilen? Hver dag?
- MAGNUS** På alle skjermer til sammen, både mobil og TV. Fem timer og tjueen minutter.
- NORA** Og de unge? De bruker sikkert mer.
- MAGNUS** Gjett hvor mye.
- NORA** Seks timer?
- MAGNUS** Mer. Mellom seksten og nitten år er det sju timer og seks minutter.
- NORA** Sju timer! Det er nesten like mye som de sover.
- MAGNUS** Så jeg bestemte meg. Én uke uten mobil. Mobilen skulle ligge i en skuff.
- NORA** Hvilken skuff?
- MAGNUS** Rotskuffen på kjøkkenet. Den med batterier og gamle ledninger.
- NORA** Alle har en sånn skuff.
- MAGNUS** Mandag morgen kommer det første problemet. Jeg våkner ikke.
- NORA** Fordi mobilen er vekkerklokka di.
- MAGNUS** Akkurat. Jeg kom en time for sent på jobb.
- NORA** En time! Første dag!
- MAGNUS** Etter jobb kjøpte jeg en gammel vekkerklokke. Men den tikker så høyt...
- NORA** ...at du ikke får sove?
- MAGNUS** De to første nettene, nei. Og så kommer neste problem. Bussen.
- NORA** Billetten din ligger i Ruter-appen.

- MAGNUS** Ja. Og appen ligger i skuffen.
- NORA** La meg gjette. Du sniker på bussen.
- MAGNUS** Aldri! Jeg er journalist, Nora. Jeg kjøpte et reisekort på Narvesen.
- NORA** Går det an fortsatt? Jeg trodde alt var i appen nå.
- MAGNUS** Det går an. Du kan kjøpe kortet på Narvesen eller 7-Eleven. Det koster femti kroner.
- NORA** Og hvis du glemmer kortet hjemme?
- MAGNUS** Da kan du betale med **kontanter** på bussen. Men det er dyrere...
- NORA** ...og sjåføren må telle alle myntene dine.
- MAGNUS** Det sa jeg ikke. Men de tar ikke store sedler.
- NORA** Så det går. Det er bare litt **tungvint**.
- MAGNUS** Tungvint, ja. Alt tok mye lengre tid. Og så kom tirsdag, og banken.
- NORA** Å nei. BankID.
- MAGNUS** Jeg måtte betale en **regning**. Og BankID-appen ligger jo på...
- NORA** ...mobilen i skuffen.
- MAGNUS** Men jeg har en gammel kodebrikke! Den lille dingsen med tall på.
- NORA** Har du fortsatt den? Jeg kastet min for mange år siden.
- MAGNUS** Den lå i samme skuff som mobilen. Men batteriet var dødt.
- NORA** Selvfølgelig var det dødt.
- MAGNUS** Så jeg **lånte** fasttelefonen til naboen og ringte banken...
- NORA** Vent, vent. Har naboen din fasttelefon? En gammel telefon med ledning?
- MAGNUS** Hun er åttisju år. Hun har fasttelefon og veldig god kaffe.
- NORA** Og hva sa banken?
- MAGNUS** En ny kodebrikke kommer i posten. Men det tar noen dager.
- NORA** Og det koster penger, ikkje sant? I mange banker koster en ny brikke mellom hundre og fire hundre kroner.
- MAGNUS** Å? Det visste jeg ikke. Den regningen kommer vel snart.
- NORA** Og visste du at det gamle BankID på mobil er borte?
- MAGNUS** Den som lå på SIM-kortet? Ja, den ble borte i to tusen og tjuefire.
- NORA** Første september. Og da hadde tre og en halv million nordmenn BankID-appen.
- MAGNUS** Så hele Norge ligger i den appen. Og min lå i en skuff.
- NORA** Fortell om onsdag, da.
- MAGNUS** Onsdag var pizza med deg.
- NORA** Og plastposen.
- MAGNUS** Og plastposen. Vipps var det største problemet av alt.
- NORA** Vipps er jo mer enn en app i Norge. Vi har et eget verb. Jeg vippser deg.
- MAGNUS** Vipps kom i to tusen og femten. I fjor hadde de fire komma seks millioner brukere i Norge.
- NORA** Og vi er bare fem og en halv million mennesker.
- MAGNUS** Omtrent, ja. Så mer enn åtte av ti nordmenn har Vipps.

- NORA** Og du var ikke med. I en hel uke.
- MAGNUS** Det var ensomt. Og torsdag ringte det på døra. En gutt solgte lodd til fotballaget sitt.
- NORA** Og han tok bare Vipps.
- MAGNUS** Bare Vipps. Jeg viste ham en hundrelapp...
- NORA** ...og han spurte hva det var.
- MAGNUS** Nei, nei. Han visste godt hva det var. Men han hadde ikke vekslepenger.
- NORA** Så han kunne ikke gi deg penger tilbake? Stakkars gutt. Og stakkars fotballag.
- MAGNUS** Jeg kjøpte ikke lodd. Jeg føler meg fortsatt litt dårlig.
- NORA** Men du har faktisk rett til å betale med kontanter i Norge.
- MAGNUS** Har jeg det? Også hos loddguten?
- NORA** Nei, han er jo bare en gutt med lodd. Butikker og kafeer med ansatte må ta imot kontanter. Den loven kom i oktober to tusen og tjuefire.
- MAGNUS** For alt? Også for en ny bil?
- NORA** Nei. Grensen er tjue tusen kroner.
- MAGNUS** Og hvor mange betaler med kontanter i dag?
- NORA** Gjett, du.
- MAGNUS** Ti av hundre?
- NORA** Norges Bank sier omtrent tre av hundre betalinger.
- MAGNUS** Tre av hundre. Og jeg var en av dem hele uka.
- NORA** Men nå må jeg si noe, Magnus. Du sendte meg en e-post på onsdag.
- MAGNUS** Fra PC-en! Det er lov.
- NORA** Det er juks.
- MAGNUS** Juks? Jeg fulgte regelen! Den var én uke uten mobil. Og PC-en er...
- NORA** ...en datamaskin med internett, Magnus.
- MAGNUS** Den er ingen mobil!
- NORA** Så du satt bare ved PC-en i fire timer hver kveld?
- MAGNUS** Tjue minutter! Bare om kvelden.
- NORA** Det tror jeg ikke på.
- MAGNUS** Du kan spørre naboen min.
- NORA** Hun med kaffen? Hun er på din side.
- MAGNUS** Ja, det er hun. Men hør her. Fredag skjedde det noe rart.
- NORA** Hva da?
- MAGNUS** Jeg satt på trikken og så bare...
- NORA** ...på mobilen.
- MAGNUS** Ut av vinduet, Nora! Mobilen lå i skuffen.
- NORA** Bare så ut? Uten musikk?
- MAGNUS** Uten noe. Og så så jeg et lite bakeri i gata mi.
- NORA** Var det nytt?

- MAGNUS** Nei, det har vært der i to måneder. Jeg har gått forbi hver dag.
- NORA** To måneder? Og du så det aldri?
- MAGNUS** Aldri. Jeg så alltid ned på mobilen. Nå kjøper jeg kanelboller der hver lørdag.
- NORA** Så mobilfri uke betyr flere boller. Det liker jeg.
- MAGNUS** Og på lørdag leste jeg en hel bok. Første gang på et år.
- NORA** En hel bok! Var den god?
- MAGNUS** Nei, den var ganske dårlig. Men jeg leste den ferdig.
- NORA** Du er ikke alene, vet du. Mange gjør det samme nå.
- MAGNUS** Leser dårlige bøker?
- NORA** Nei. De kjøper knappetelefoner. Sånne gamle mobiler uten apper.
- MAGNUS** Som en Nokia fra nitti-tallet?
- NORA** Nesten. Power solgte sytti prosent flere knappetelefoner i august i fjor enn året før.
- MAGNUS** Sytti prosent! Hvem kjøper dem? Unge hipstere på Grünerløkka?
- NORA** Noen er unge, ja. Men mange er foreldre. De vil at barna skal vente med smarttelefon.
- MAGNUS** Så barna får en mobil som bare kan ringe og sende SMS.
- NORA** Akkurat. Men de fleste kjøper fortsatt smarttelefon. Knappetelefoner er bare en liten del av salget.
- MAGNUS** På nettet snakker mange om et analogt liv nå. Papirkalender og vekkerklokke.
- NORA** Og så lager de videoer om det. På mobilen.
- MAGNUS** Ja, det er litt rart.
- NORA** Og skolene har gjort noe lignende. Nevøen min i Bergen er tolv år. Han legger mobilen i en kasse hver morgen.
- MAGNUS** Det begynte i februar to tusen og tjuefire. Da kom Utdanningsdirektoratet med en anbefaling.
- NORA** En lov?
- MAGNUS** Bare en anbefaling. Ingen mobil i klasserommet. Og på barneskolen og ungdomsskolen er friminuttet uten mobil også.
- NORA** Bare et godt råd, altså. Og fulgte skolene det?
- MAGNUS** Allerede i august hadde nittiseks prosent av grunnskolene regler om mobil.
- NORA** Nittiseks! Det er nesten alle.
- MAGNUS** Og i desember i fjor kom Elevundersøkelsen. Færre elever opplever mobbing...
- NORA** Vent litt. Er det på grunn av **forbudet**?
- MAGNUS** Kunnskapsministeren tror det.
- NORA** Men det er ikke bevist. Mange ting kan påvirke mobbing.
- MAGNUS** Det finnes en norsk studie fra NHH i Bergen. Den kom i to tusen og tjuetre. Jenter på skoler med forbud opplevde mindre mobbing. Og de fikk bedre karakterer.
- NORA** Den studien kjenner jeg. Men andre forskere har kritisert den.
- MAGNUS** Hvorfor det?
- NORA** En amerikansk professor sa at mange skoler bare ba elevene skru av lyden. Det er ikke et ekte forbud.

- MAGNUS** Hmm... Det er et godt poeng.
- NORA** Og i England sammenlignet forskere tretti skoler i to tusen og tjuefem. De så ingen forskjell på trivsel eller karakterer.
- MAGNUS** Ingen forskjell? Ingenting?
- NORA** Elevene brukte mobilen litt mindre på skolen. Men etter skolen tok de den igjen.
- MAGNUS** Klokka tre, rett ut av kassen.
- NORA** Akkurat som deg på søndag. Hva skjedde da du åpnet skuffen?
- MAGNUS** Gjett hvor mange meldinger jeg hadde.
- NORA** Tre hundre?
- MAGNUS** Førtisju. Og nesten alle kom fra en gruppechat...
- NORA** ...om en bursdag. Jeg er med i den chatten.
- MAGNUS** Tjue av meldingene var fra deg.
- NORA** Så verden klarte seg fint uten deg.
- MAGNUS** Veldig fint. Det var nesten litt trist.
- NORA** Og hva gjorde du først?
- MAGNUS** Jeg vippset deg hundre og tjue kroner.
- NORA** Men du har jo betalt meg! Med plastposen!
- MAGNUS** Vent... Da skylder du meg hundre og tjue kroner.
- NORA** Så jeg må betale tilbake? Posen ligger i skuffen min. Du kan hente den.
- MAGNUS** Men jeg må innrømme én ting. Nå sover mobilen på kjøkkenet hver natt.
- NORA** Og vekkerklokka? Den som tikker?
- MAGNUS** Den står ved senga. Jeg har blitt glad i den.
- NORA** Magnus, du er jo åttisju år, akkurat som naboen din.
- MAGNUS** Og hvor mange timer var skjermtiden din denne uka, Nora?
- NORA** Det sier jeg ikkje. Nå spør vi heller lytterne.
- MAGNUS** Klarer dere en uke uten mobil? Og hva blir vanskeligst? Svarene vil vi gjerne lese i kommentarene.
- NORA** Vil dere ha samtalen på papir? Den ligger som gratis PDF i beskrivelsen.
- MAGNUS** Og abonner gjerne på Aprendos Norsk, så får dere en ny historie hver uke.
- MAGNUS** Takk for at dere ble med denne uka.
- NORA** Ha det! Og husk å vippse Magnus. Han trenger vekslepenger.

Fikk du det med deg?

Velg riktig svar.

1. Hvor mye tid bruker nordmenn på skjermer hver dag, ifølge SSB?

- ☐ Omtrent tre timer, mest på TV.
- ☐ Over fem timer på alle skjermer til sammen.
- ☐ Sju timer bare på mobilen.

2. Hvorfor kom Magnus en time for sent på jobb på mandag?

- ☐ Bussen var full, og han måtte vente på neste.
- ☐ Han glemte reisekortet og måtte gå hjem igjen.
- ☐ Mobilen er vekkerklokka hans, så han våknet ikke.

3. Hvordan ringte Magnus banken på tirsdag?

- ☐ Han lånte fasttelefonen til naboen sin.
- ☐ Han ringte fra PC-en på jobben.
- ☐ Han brukte den gamle kodebrikken.

4. En gutt solgte lodd på døra. Hvorfor kjøpte ikke Magnus lodd?

- ☐ Magnus liker ikke fotball.
- ☐ Loddene kostet mer enn hundre kroner.
- ☐ Gutten tok bare Vipps og hadde ikke vekslepenger.

5. Hva så Magnus fra trikken på fredag?

- ☐ En ny kafé som åpnet samme dag.
- ☐ Et lite bakeri som hadde vært i gata hans i to måneder.
- ☐ Naboen hans som gikk tur med hunden.

Oppgave 1. Ekte eller falsk?

Hvert ord har tre forklaringer. Bare én er riktig. Finn den.

1. tungvint

- ☐ Når noe tar mye tid og er vanskelig å gjøre.
- ☐ En sterk og kald vind som kommer om vinteren.
- ☐ Når du er trøtt og tung i kroppen etter mye mat.

2. en skuff

- ☐ En liten butikk på hjørnet som selger batterier.
- ☐ Et lite dytt når noen skubber deg i køen.
- ☐ En boks i et bord eller et skap som du kan trekke ut.

3. skylde

- ☐ Å vaske noe med mye vann.
- ☐ Å måtte gi penger tilbake til noen.
- ☐ Å gå i skyggen når sola er sterk.

4. innrømme

- ☐ Å si at noe er sant, selv om det er litt flaut.
- ☐ Å rydde et rom før du får besøk.
- ☐ Å flytte inn i et nytt rom eller en ny leilighet.

5. et juks

- ☐ Et lite glass juice til frokost.
- ☐ En gammel knappetelefon uten apper.
- ☐ Når noen bryter reglene for å vinne eller få det lettere.

Oppgave 2. Hva ville du gjort?

Svar med én eller to setninger. Bruk de to ordene.

1. Du spiser pizza med en venn. Mobilen din ligger hjemme, og restauranten tar ikke Vipps.

Bruk: **kontanter** · **låne**

2. Skolen din vil ha mobilforbud i friminuttet. Hva synes du?

Bruk: **et forbud** · **innrømme**

3. Du prøver en uke uten mobil, akkurat som Magnus. Hvordan våkner du om morgenen, og hva gjør du om kvelden?

Bruk: **ei vekkerklokke** · **tungvint**

Oppgave 3. Din tur

Klarer du en uke uten mobil? Hva blir vanskeligst for deg? Skriv tre eller fire setninger. Bruk minst to ord fra ordlisten.

Fasit

Sjekk svarene dine når du er ferdig med oppgavene.

Fikk du det med deg?

1. Over fem timer på alle skjermer til sammen.
2. Mobilen er vekkerklokka hans, så han våknet ikke.
3. Han lånte fasttelefonen til naboen sin.
4. Gutten tok bare Vipps og hadde ikke vekslpenges.
5. Et lite bakeri som hadde vært i gata hans i to måneder.

Oppgave 1. Ekte eller falsk?

1. tungvint: Når noe tar mye tid og er vanskelig å gjøre.
2. en skuff: En boks i et bord eller et skap som du kan trekke ut.
3. skylde: Å måtte gi penger tilbake til noen.
4. innrømme: Å si at noe er sant, selv om det er litt flaut.
5. et juks: Når noen bryter reglene for å vinne eller få det lettere.

Oppgave 2. Hva ville du gjort?

1. *Jeg betaler med kontanter hvis jeg har noen i lommeboka. Hvis ikke, låner jeg penger av vennen min og betaler tilbake i morgen.*
2. *Jeg synes et forbud i klasserommet er lurt. Men jeg må innrømme at jeg liker å se på mobilen i friminuttet.*
3. *Jeg kjøper ei vekkerklokke som er helt stille. Uten mobil blir mye tungvint, så om kvelden leser jeg bare en god bok.*

Oppgave 3. Eksempelsvar

Jeg tror jeg klarer en uke uten mobil. Det vanskeligste blir å betale, for jeg har nesten aldri kontanter. Jeg må innrømme at jeg ser på mobilen i senga hver kveld. Kanskje jeg skal kjøpe ei vekkerklokke, akkurat som Magnus.